

Osuustoiminnallisen yhteisryttämisen harjoittelu kouluosuuskunnissa

Tausta

Osuuskuntien merkitys kasvaa niin perinteisillä kuin uusillakin tehtävälajoille. Kiinnostus osuustoiminnallista yhteisryttämistä kohtaan nuorten parissa on voimakkaassa nousussa. Ammattikorkeakouluissa ja monissa oppilaitoksissa on viime vuosina perustettu monia oppilasosuuskuntia ryttäjyyden harjoittamisen välineeksi. Myös koulujen opetuksessa tarvitaan ajantasaista tietoa osuustoiminnasta ja sen uusista mahdollisuuksista.

Osuustoiminnallinen ryttäminen on yhteisöllistä ryttämistä. Yhteisöllisyyden mureneminen on mahdollinen osatekijä suomalaisten koululaisten kokemassa pahoinvoinnissa ja vakavissa kouluelämän ongelmissa. Yhteisöllisyyden vahvistaminen ryttäjyyskasvatuksessa tukee sekä koulun sisäisiä että ulkoisia yhteisöllisiä kehittämistavoitteita hyvinvoinnin edellytysten parantamiseksi.

Kouluosuuskunta

Kouluun perustetaan yhteisöllinen "harjoitteluyritys", kouluosuuskunta, joka tutustuttaa koululaiset ryttäjyyteen. Osuuskunta yhdistää opettajat ja muun henkilökunnan, perheet sekä kunnan, yritykset ja kansalaisjärjestöt yhteistyöhön koulu yhteisön hyvinvoinnin parantamistyöhön.

Kouluosuuskunnan tavoitteena on lisätä ja monipuolistaa tietoa ryttäjyyden yhteistoiminnallisista mahdollisuuksista kouluopetuksessa sekä tukea oppilaiden hyvinvointia yhteisöllisyyttä edistävillä yhteistoiminnallisilla ryttäjyyskasvatuskäytännöillä. Osuustoiminnallinen ryttäminen opettaa oppilaille sekä vahvistaa käytännössä omatoimisuutta, omavastuuta, tasa-arvoa, yhteistoimintaa, yhteiskunnallista vastuuta ja muista ihmisistä välittämistä.

Kouluosuuskunnassa oppilaat osallistuvat yrityksen hallintoon ja tehtäviin erilaisissa rooleissa. Osuuskunnan mahdollisia tehtävälajoja ovat esimerkiksi vanhustenhoito (ulkoiluttaminen, pienet askareet, kauppasakäynti, seurustelu), lastenhoito, kunnan yhteisten tilojen siivous, pihatyöt, rakentaminen jne. Toimeksiantajina voi olla kunta, yritykset ja yhdistykset. Maksuilla ja avustuksilla katetaan osuuskunnan kulut (lähinnä toiminnanjohtajan palkka). Osuuskunta kokoontuu koulun tiloissa ja sillä on oma internetsivusto koulun sivuilla.

Kouluosuuskunnat voivat myös tuottaa oppilaiden taiteellisia produktioita, järjestää tarpeen vaatiessa koululaisille taideterapiaa ja muita oppimista edistäviä ja opetustilannetta rauhoittavia toimintamalleja, perustaa keskusteluryhmiä, koulukiusaamisen seurantaryhmiä tms. Opettajat voivat hyödyntää kouluosuuskuntien toimintaa sekä opetuksessa että koulun ja lähiyhteisön vuorovaikutuksen kehittämisessä.

Mitä hyötyjä kouluosuuskunnasta?

- oppilaat oppivat toimimaan yhteisöllisesti, yhteistoiminnassa toistensa ja myös muiden tahojen kanssa: opettajat, vanhemmat, kunnan ja yritysten edustajat
- kouluosuuskunta sitoo yhteen eri sidosryhmät (eri tahot saavat tietoja ja tuntuman koulumaailmaan, koulun ja ympäristön yhteistyö syvenee)
- oppilaat oppivat yhteistoiminnallista yritystoimintaa (koulu lähenee käytäntöä)
- oppilaat saavat koulunkäyntiin uutta mielekkyyttä (osuuskunnissa harjoitettuja taitoja tarvitaan työelämässä)
- kouluosuuskunta toteuttaa arvo- ja elämäkatsomuskasvatusta; osuustoiminnan arvojen soveltaminen käytäntöön, kestävän kehityksen toteuttaminen
- puututaan mahdollisiin ongelmiin, esim. kiusaamisen seurantaryhmä, keskusteluryhmä
- käytännön työn tekeminen ja oppiminen
- oppilaiden tekemä työ tuottaa apua perheille ja vanhuksille
- kouluosuuskunnan organisoimat taiteelliset produktiot edistävät luovuutta